

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 28 lipca 2010 r.

**Pan
Jarosław Zozula
p.o. Naczelnika Urzędu Celnego
w Białej Podlaskiej**

LLU-4101-06-06/2010
P/10/147

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Urzędzie Celnym w Białej Podlaskiej (zwanym dalej: „Urzędem”) kontrolę zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju w latach 2007-2009. Kontrolę przeprowadzono na drogowym przejściu granicznym w Kukurykach, obsługiwanym w sprawach celnych przez Oddział Celny w Koroszczynie, komórkę organizacyjną Urzędu.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 27 maja 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Naczelnikowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia działania Naczelnika Urzędu Celnego podejmowane w latach 2007-2009 w celu zapewnienia bezpieczeństwa epizootycznego kraju.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości polegały na:

- nieskierowaniu do kontroli weterynaryjnej czterech przesyłek, zawierających dodatki paszowe,

---

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

– nadaniu 12 przesyłkom podlegających nadzorowi granicznego lekarza weterynarii, przeznaczenia celnego niezgodnie z ustalonym w weterynaryjnym świadectwie przekroczenia granicy.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie Oddziału Celnego w Koroszczynie (Oddział) do realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem epizootycznym kraju. Towarowy ruch graniczny na drogowym przejściu granicznym w Kukurykach, obsługiwany w sprawach celnych przez Oddział Celny w Koroszczynie odbywał się zgodnie z obwieszczeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ogłoszenia przejść granicznych, rodzaju ruchu dozwolonego przez te przejścia oraz czasu ich otwarcia². Szczegółowe zadania i procedury zostały określone w „Regulaminie organizacyjnym”³, „Instrukcji o zasadach ruchu, kontroli towarów i pojazdów” oraz „Instrukcji obiegu dokumentów w trakcie odpraw celnych dokonywanych w terminalu odpraw towarowych w Koroszczynie”⁴. W wymienionych dokumentach szczegółowo określono postępowanie funkcjonariuszy celnych na poszczególnych stanowiskach pracy, także tych odpowiedzialnych za dokonywanie odpraw celnych w przywozie, dozór i kontrolę celną. Ustanowiono procedury przeprowadzania wstępnej kontroli celnej, rejestracji pojazdów wjeżdżających na terminal, dokonywania odprawy celnej, kierowania przesyłek do kontroli właściwych służb (także granicznej kontroli weterynaryjnej). Zadania wynikające z ww. regulacji zostały przypisane poszczególnym funkcjonariuszom celnym do realizacji w ich kartach praw i obowiązków.

2. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli przestrzegano ograniczeń wwozu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego na polski obszar celny, wynikających z aktualnej sytuacji epizootycznej i epidemiologicznej. W latach 2007-2009 ograniczenia te były wprowadzone głównie decyzjami Komisji Wspólnot Europejskich i dotyczyły zakazów przemieszczania zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego w związku z występowaniem chorób zakaźnych, w tym: pryszczycą, pomorem świń oraz tzw. ptasią i świńską grypą. Przeprowadzona w toku niniejszej kontroli analiza 93 dokumentów dotyczących przesyłek dokonanych w latach 2007-2009 nie wykazała naruszenia ograniczeń wwozu zwierząt

---

² MP Nr 97, poz. 854

³ Regulamin organizacyjny Oddziału Celnego w Koroszczynie, zatwierdzony przez Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej 10.02.2010 r., obowiązuje od 10 lutego 2010 r., poprzednio obowiązywały regulaminy organizacyjne z 30.09.2007 r. i 16.03.2009 r.

⁴ *Instrukcja...* zatwierdzona przez Naczelnika Urzędu 8.01.2010 r. i obowiązująca od 8.01.2010 r., poprzednio obowiązywała *Instrukcja...* zatwierdzona 1.10.2007 r.

i produktów pochodzenia zwierzęcego. We wszystkich analizowanych przypadkach kontrolę celną, poprzedzała kontrola weterynaryjna.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację porozumienia zawartego 27 marca 2009 r. pomiędzy Naczelnikiem Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej a Granicznym Lekarzem Weterynarii w Koroszczynie w oparciu o przepisy § 2 ust 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie warunków i sposobu współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej z organami celnymi⁵ oraz porozumienia z 19 sierpnia 2002 r. opartego o postanowienia Międzynarodowej Konwencji w sprawie harmonizacji kontroli towarów na granicach sporządzonej w Genewie 21 października 1982 r.⁶ Zgodnie z procedurami określonymi w tych porozumieniach Graniczny Lekarz Weterynarii w Koroszczynie (dalej: GrLW) przeprowadził w latach 2007-2009 153 kontrole obejmujące weryfikację 25.391 zarchiwizowanych (13,2% wszystkich) zgłoszeń celnych w celu sprawdzenia skuteczności prowadzonej przez Oddział Celny w Koroszczynie weryfikacji przesyłek wprowadzanych na terytorium Wspólnoty Europejskiej podlegających lub mogących podlegać kontroli weterynaryjnej. W ich wyniku stwierdził, że wszystkie odprawione w Oddziale przesyłki żywych zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego zostały prawidłowo skierowane do kontroli weterynaryjnej.

Na podstawie raportów GrLW z kontroli zgłoszeń celnych przeprowadzonych w latach 2007-2009 Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że funkcjonariusze celni nie skierowali do granicznej kontroli weterynaryjnej czterech przesyłek zawierających dodatki paszowe, w stosunku do których Graniczny Lekarz Weterynarii stwierdził obowiązek przeprowadzenia takiej kontroli, tj.:

- mączki z soi z Rosji do Belgii z dnia 12.01.2007 r. (07PL30104004745959), dopuszczona do obrotu przez organ celny w Belgii 26.01.2007 r.,
- dodatku Agidol z Rosji do Holandii z 26.02.2008 r. (08PL30104010462F07), dopuszczona do obrotu przez organ celny w Holandii 4.03.2008 r.,
- siarczanu miedzi z Rosji do Francji z 16.10.2008 r. (pojazd nr rejestracyjny MOO6TP/AC3607), dopuszczona do obrotu przez organ celny w Holandii 21.10.2008 r.,

---

⁵ Dz.U. Nr 77, poz. 519

⁶ Dz.U. z 1989 r. Nr 103, poz. 1190

- dodatku paszowego Agidol (BHT) w dniu 20.10.2009 r. z Rosji do odbiorcy w Belgii (pojazd nr rejestracyjny AC9662/3787CM), dopuszczona do obrotu przez organ celny w Belgii 22.10.2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania zapobiegające powstaniu podobnych nieprawidłowości w przyszłości podjęte w Oddziale, tj.: funkcjonariuszom celnym zorganizowano specjalne szkolenia, a stanowiska odpraw celnych zostały wyposażone w wykazy pomocnicze, zawierające kody towarów podlegających kontroli (m.in. weterynaryjnej). Jednakże w ocenie NIK nieobjęcie badaniem weterynaryjnym wszystkich transportów podlegających takiej kontroli, stworzyło możliwość przedostania się na obszar celny Schengen produktów stanowiących potencjalne zagrożenie epizootyczne.

4. Spośród skierowanych w latach 2007-2009 do kontroli weterynaryjnej 6.959 przesyłek stanowiących 3,6% wszystkich odprawionych w tym okresie przez Oddział Celny w Koroszczynie (192.381⁷). Kontrolą objęto ogółem 89 przesyłek skierowanych przez Oddział do kontroli weterynaryjnej. Ustalono, że Graniczny Lekarz Weterynarii w Koroszczynie nie dopuścił do wwozu na polski obszar celny 50 z nich. Dotyczyło to przesyłek:

- pochodzących z zakładów niezatwierdzonych przez Komisję Europejską lub zawierających produkty, których przywóz na terytorium Unii Europejskiej był zabroniony (siedem przypadków),
- nieprawidłowo oznakowanych, m.in. podwójnymi etykietami zawierającymi sprzeczne informacje dotyczące daty produkcji, numeru zakładu produkcyjnego (22 przesyłki),
- zaopatrzonych w niewłaściwe świadectwo weterynaryjne lub nieposiadających świadectwa weterynaryjnego (15 przesyłek, z których dwie – po dostarczeniu właściwych świadectw dopuszczono do wwozu na terytorium UE),
- niewłaściwie przewożonych, m.in. z powodu nieszczelności opakowań (cztery przesyłki, z których jedną – po właściwym opakowaniu – GrLW dopuścił do wwozu),
- objętych zakazem wwozu przez litewski organ celny, a przewoźnik podjął próbę ich wprowadzenia przez Przejście Graniczne w Kukurykach (dwie przesyłki).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w kontrolowanym okresie Oddział Celny prawidłowo wykonał wszystkie wydane przez GrLW decyzje zakazujące przywozu przesyłek:

---

⁷ w 2007 r. 69.411, w 2008 r. – 46.615, w 2009 r. – 76.355 odpraw

do Białorusi zawrócono 42 pojazdy, w pozostałych przypadkach – na wniosek przewoźnika bądź importera – towar przeladowano i odesłano poza terytorium Unii Europejskiej lub przekazano do utylizacji

5. W latach 2007-2009 Graniczny Lekarz Weterynarii w Koroszczynie zatwierdził 244 przesyłki przeznaczone do odprawy celnej na terenie kraju importera (Niemcy, Belgia, Holandia) pod warunkiem ich nadzorowania od granicznego posterunku kontroli, przez który zostały wprowadzone do miejsca ich docelowego przeznaczenia. Jednakże w okresie od 12 czerwca 2008 r. do 18 czerwca 2009 roku aż 12 z nich (0,5%) nie zostało przez funkcjonariuszy celnych Oddziału prawidłowo skierowanych do urzędu celnego najbliższego miejsca przeznaczenia przesyłki wymienionego w weterynaryjnym świadectwie przekroczenia granicy, tylko do urzędów celnych oddalonych o 177-686 km⁸. Działanie takie było niezgodne z przepisami art. 5 ust. 2 w związku z art. 19 ustawy z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej⁹, a – jak ustalono w wyniku postępowania przeprowadzonego w Urzędzie Celnym – nastąpiło na skutek m.in. nieznamomości przepisów przez nowoprzyjętych do służby funkcjonariuszy celnych, którzy wprowadzili do systemu NCTS miejsca odprawy celnej zadeklarowane przez przewoźników. Wprawdzie podjęto w Oddziale działania zapobiegające powstaniu tej nieprawidłowości w przyszłości, m.in. zorganizowano dodatkowe szkolenia dla funkcjonariuszy celnych, jednakże – w ocenie Najwyższej Izby Kontroli – system szkoleń obejmujący zwłaszcza nowoprzyjętych pracowników nie zapewnił prawidłowego ich przygotowania w tym zakresie. Opisane przypadki wystąpiły nie tylko w 2008 roku (5 przesyłek) ale powtórzyły się także w roku 2009 (7 przesyłek).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) kierowanie do kontroli weterynaryjnej wszystkich przesyłek podlegających lub mogących podlegać granicznej kontroli weterynaryjnej,
- 2) nadawanie przeznaczenia celnego przesyłkom nadzorowanym przez granicznego lekarza weterynarii zgodnie z warunkami ustalonymi w weterynaryjnym świadectwie przekroczenia granicy.

---

⁸ np. przesyłkę miodu z 6.02.2009 r. skierowano do Hamburga oddalonego o 177 km od miejsca przeznaczenia (Bremerhaven), przesyłki puszek rogowych z 12.06.2008 r., 15.07.2008 r., 26.09.2008 r., 12.04.2009 r. i 8.05.2009 r. skierowano do Frankfurtu nad Odrą, zamiast urzędu celnego Ulm (odległość 686 km).

⁹ Dz.U. Nr 165, poz. 1590, ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Naczelnika w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.